

УДК 504.3:502.3/7

Хацей А.О., аспірант
Трус І.М., докт. техн. наук, доцент
КПІ ім. Ігоря Сікорського, xatsey12@gmail.com

АНАЛІЗ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ

Атмосферне повітря є ключовою складовою природного середовища, що забезпечує життєдіяльність усіх живих організмів. Його якість безпосередньо впливає на стан здоров'я населення, біорізноманіття, кліматичні умови та загальний рівень екологічної безпеки. Однією з найгостріших проблем у цій сфері є забруднення повітря внаслідок викидів від антропогенних джерел, зокрема від транспорту та промислових підприємств. Ця проблема особливо актуальна для великих урбанізованих територій, зокрема для України та м. Києва, де концентрація населення і виробничої діяльності є вкрай високою.

За офіційними статистичними даними [1], представленими на рисунку 1, у 2021 році сукупний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферу в Україні склав 1 546,775 тис. тонн. Із цієї кількості переважну частину становить оксид вуглецю – 1 164,873 тис. тонн, що становить понад 75 % загального обсягу. Така структура викидів свідчить про домінування транспорту як основного джерела забруднення повітря. Значна частка оксиду вуглецю утворюється саме в процесі неповного згоряння пального в двигунах внутрішнього згоряння, особливо в умовах недостатнього контролю за технічним станом автотранспорту. Окрім оксиду вуглецю, до значущих забруднюючих речовин належать діоксид азоту (174,420 тис. тонн), неметанові леткі органічні сполуки (155,079 тис. тонн), сажа (26,610 тис. тонн), діоксид сірки (19,643 тис. тонн), метан (5,246 тис. тонн), оксид азоту (0,896 тис. тонн) та аміак (0,008 тис. тонн). Кожна з цих речовин має токсичний вплив на навколишнє середовище.

Рис. 1 – Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря в Україні від пересувних та стаціонарних джерел забруднення за 2021 рік

Попри наявність законодавчих вимог щодо обмеження рівнів викидів та введення в дію екологічних стандартів для промислових підприємств і транспортних засобів, рівень забруднення залишається стабільно високим. Це свідчить про недостатню ефективність існуючої системи екологічного моніторингу, контролю та управління. Таким чином, проблема забруднення атмосферного повітря в Україні вимагає комплексного підходу, який має включати як технічні, так і організаційно-правові рішення. Необхідною є активізація зусиль на національному та місцевому рівнях для досягнення цілей сталого розвитку, охорони здоров'я громадян та забезпечення екологічної безпеки.

Список посилань

1. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2021 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/Natsdopovid-2021-n.pdf>